

ÍNDICE - SUMARIO

N.º 230

Volume XLVI

novembro-decembro 2022

Guieiro por Pedro Castelao	3
XXXVI Foro Encrucillada Presentación do Foro. Música relixiosa galega por Lucía Santiago Díaz e Clara Balañas Vidal	5
Estudos A música relixiosa popular galega. O proceso de inculturación musical de Galicia tras o Concilio Vaticano II por Nuria Núñez Elissetche	11
Perspectivas do individual e comunitario na música sacra por Fernando Buíde del Real	39
«O Señor deume irmáns». Francisco de Asís, inspirador da encíclica <i>Fratelli tutti</i> por Martín Carbajo Núñez, OFM	55
Achegas O cancionero relixioso galego tras a renovación do canto relixioso católico no entorno do Vaticano II por Xesús Portas Ferro	80
<i>Lex orandi, lex credendi</i> : Integración do canto nunha atinada celebración relixiosa por Manuel Regal Ledo	89

Crónica

Carta desde a banda da esperanza

por Manuel Regal Ledo

111

Índice xeral do ano 2022

por Manuel García Villasenín

125

Ilustracións

por Soedade Pite

45, 67

Poucas expresións hai máis diáfanas da alma colectiva dun pobo que a súa música. E poucas dimensións hai na Igrexa galega onde mellor se perciba a fonda crise na que se atopa.

Chaman especialmente a atención dous feitos correlativos.

O primeiro é a enorme cantidade de produción musical que agromou en Galicia nas últimas décadas en forma de bandas de música, coros tradicionais, grupos de gaitas, escolas de pandeireteiras, grupos folk, grupos de rock, orquestras, etc., e, ao mesmo tempo, o seu case total afastamento e a súa completa impermeabilidade ao fenómeno relixioso en xeral e xa non digamos eclesial.

O segundo é a non menos inxente produción de música relixiosa feita en galego por un grupo bastante reducido de compositores –moito máis preocupados pola inculturación da Igrexa posconciliar ca pola súa propia sona– que, malia todo, só resulta coñecida nunha ínfima parte, debido á falta de interese e ao descoído dos líderes das Igrexas locais.

Hai neste eido un punto de responsabilidade histórica sobre o que cómpre reflexionar a fondo, pois é un signo dunha dinámica estrutural perceptible noutras realidades eclesiais. Se non se produce unha converxencia cordial, de estima e promoción, entre os responsables que deciden que se canta e que non na vida das parroquias e aqueles que caladamente compoñen música relixiosa en galego ofrecéndoa de balde á toda Igrexa, non será posible nin que o pobo cante na lingua de seu, nin que as portas da Igrexa se franqueen ao emerxer musical de Galicia. E así estamos: coa música de costas á relixión e cunha relixión que importa música en castelán, mentres podrecen os cancioneros litúrxicos galegos no carro do lixo.

No seu XXXVI Foro Relixión e Cultura en Galicia, *Encrucillada* quixo reflexionar sobre estes importantes paradoxos. E non só reflexionar, senón tamén posibilitar a escoita en directo dunha pequena mostra de música relixiosa en galego. A presentación do Foro fixérona, dun xeito moi orixinal, Lucía Santiago e Clara Baliñas.

Neste número de final de ano publicamos tres estudos e dúas achegas. Nuria Núñez Elissetche ocúpase da música relixiosa popular galega, ofrecéndonos un estudo sobre o proceso de inculturación musical en Galicia logo do Concilio Vaticano II, mesmo propoñendo criterios sobre como debe ser a música relixiosa galega. Fernando Buíde del Real ofrécenos un traballo sobre a historia da música relixiosa que afonda na relación entre o individual e o comunitario no caso particular da música sacra.

Unha achega de Xesús Portas Ferro e outra de Manuel Regal Ledo ocúpanse de cuestións non menos relevantes.

Portas Ferro atende á gran renovación do canto relixioso que se produciu antes, durante e despois do Concilio Vaticano II. E propón, no seu traballo, achegarse «ás liñas mestras desa renovación para despois preguntarmos ata que punto o canto relixioso en lingua galega participou dela».

Regal Ledo céntrase no poder evanxelizador do canto e preguntase se efectivamente «a *Lex orandi* debe responder á *Lex credendi*, ou a *Lex credendi* debe responder á *Lex orandi*». Que teoloxía agochan os cantos litúrxicos tradicionais? Non deberíamos buscar maior coherencia entre a nosa forma de crer cunha teoloxía actualizada e a expresión litúrxica desa mesma fe?

Ademais de todo isto ofrecemos, tamén, ao noso público o estudo de Fr. Martín Carbajo Nuñez, ofm, no que o autor explora a figura de Francisco de Asís como inspirador de fondo da carta encíclica do papa Francisco *Fratelli tutti*.

O número complétase coa rolda de Igrexa de Manuel Regal, unha recensión do libro *La revuelta de las mujeres en la Iglesia* e os debuxos de Soedade Pite. Que teñades un feliz final de ano.

Pedro Castelao

